

Информационна карта

Трудови отношения – Трудови договори – Колективно договаряне – Синдикати

Трудови отношения	<p>Трудовите отношения са част от гражданските отношения и имат фундаментална роля както за всяка личност, така и за обществото.</p> <p>Трудовите отношения възникват между работника/наетия и работодателя в момента на предоставяне на работна сила при конкретни условия (включително разписани в трудовото законодателство – Кодекс на труда).</p> <p>Трудовият договор е форма на трудовите отношения. Той се сключва преди започване на работа.</p> <p>Трудовите отношения се регулират в Националната правна рамка, която е в съответствие с конвенциите на Международната организация на труда, МОТ и Европейската правна рамка.</p>
Трудовият договор	<p>Индивидуалният трудов договор е:</p> <ul style="list-style-type: none"> • двустранен – между работника и работодателя, които са равнопоставени партньори • трябва да е в писмена форма и има задължителен характер за двете страни • има възмезден характер – работодателят плаща за предоставения от работника труд • персонален – отнася се единствено за двете страни по договора • Работодаателят предоставя на работника подписано от двете страни копие на договора в срок, предвиден от закона – у нас: в тридневен срок. • Съдържанието на договора има важни реквизити.
Съдържание на трудовия договор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Място на работа 2. Естество на работата 3. Дата на сключването и дата, от която влиза в сила 4. Срок на действие. 5. Време на действие – безсрочен или за определен срок 6. Основно и допълнително възнаграждение 7. Платен годишен отпуск 8. Продължителност на работния ден, седмица. Обикновено – 40 часа седмично при 8 часов работен ден.
Контрол върху трудовото законодателство	Контролът върху спазване на трудовото законодателство е в правомощията на Изпълнителна агенция по труда , орган на министерство на труда и социалната политика.
Колективно договаряне и	Инструменти на социалния диалог. Форма на защита на колективните интереси на работниците и служителите чрез: <ul style="list-style-type: none"> • Установяване на по-добри условия на труд • Управление и балансиране на социалния мир

	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно управление на колективните трудови отношения
Колективният трудов договор	<p>Сключва се между организация на работниците/служителите – Синдикална организация – и работодателя.</p> <p>Колективният трудов договор предоставя на работниците по-благоприятни условия на труд в сравнение с тези, разписани в Закона.</p> <p>За да се ползват от клаузите/условията в КТД, работниците трябва да са членове на организация на работещите – синдикална организация, която е с трана по Договора.</p>
Синдикална организация и членство в нея	<p>Синдикалната организация е организация за представителство и защита на индивидуалните и колективни трудови права и интересите на работниците и служителите.</p> <p>Тя се базира на свободната воля за сдружаване на работниците и служителите и се регулира от Националната Конституция и Конвенциите на МОТ, ратифицирани от страната.</p> <p>Основните линии на защита са в сферата на сигурност и достойна работа, достойни условия на труд, заплащане на труда, социална сигурност и ползи, професионално израстване, обучение и квалификация, защита от уволнения от работа и пр.</p>